

2024-01-24

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se
Dnr U2023/02898

Remissvar: Ny myndighetsstruktur för finansiering av forskning och innovation (SOU 2023:59) och Statlig forskningsfinansiering (2023:19)

Sveriges Tandläkarförbund är den odontologiska professionens organisation. Vår uppgift är att ta tillvara tandläkarnas intressen i just de frågor som rör tandläkaryrket. Vi är Sveriges bredaste nätverk för tandläkare och samlar ca 7000 medlemmar.

Övergripande budskap

Sveriges Tandläkarförbund välkomnar en översyn av organisationen för extern forsknings- och innovationsfinansiering. Sveriges Tandläkarförbund har under flera år drivit frågan om vissa förändringar i organiseringen av svensk forskning.

När det gäller odontologisk forskning anser vi att dagens system inte ger tillräckliga förutsättningar för forskningsanknuten utbildning. På sikt riskerar det att försämra kvaliteten i svensk tandvård.

Vi anser också att finns en obalans för de mindre professionerna, däribland odontologin, att kunna ta del av forskningsmedel, eftersom man inte har samma förutsättningar och resurser att få medel för forskningsprojekt beviljade. Vi välkomnar därför förslag som förenklar ansökningsförfarandet för att erhålla forskningsmedel.

Ett annat problem är att det ofta tar lång tid för nya forskningsrön att implementeras i praktiken, vilket hindrar medborgarna att få tillgång till bästa möjliga tandvård.

Sveriges Tandläkarförbundet har inte haft möjlighet att avgöra ifall den föreslagna förändrade myndighetsstrukturen för finansiering av forskning och innovation kommer att lösa de problem som vi har identifierat inom svensk odontologisk forskning. Sveriges Tandläkarförbund tar därför inte ställning till utredningens olika förslag.

Forskning som ger förutsättningar för forskningsanknuten utbildning

Sveriges Tandläkarförbund har under flera år drivit frågan om vikten av forskning som ger förutsättningar för forskningsanknuten utbildning.

Svensk odontologisk forskning har under lång tid varit bland den mest framstående i världen där våra högt rankade lärosäten är grunden för att fortsatt kunna konkurrera

Sveriges Tandläkarförbund

internationellt. Långvarig problematik med finansiering och avsaknad av riktade satsningar har dock lett fram till att svensk odontologisk forskning är eftersatt. Problematiken har också medfört svårigheter för kompetensförsörjningen på de odontologiska lärosätena, vilket i sin tur riskerar påverka kvaliteten på landets tandläkarutbildningar och möjligheten att utbilda framtida tandvårdspersonal.

Ett enkelt och tydligt system med låga administrativa kostnader

Sveriges Tandläkarförbund har under flera år också drivit frågan om ett reformerat system för ansökan av forskningsmedel och välkomnar system som förenklar ansökningsförfarandet.

I dagens system konkurrerar den odontologiska forskningen med övrig medicinsk forskning om forskningsmedel. I konkurrensen med annan medicinsk forskning är odontologi inte det forskningsområde som ges prioritet. Det spelar alltså ingen roll hur pass relevant ett visst forskningsprojekt är för odontologin – i konkurrensen med annan forskning inom hälso- och sjukvårdsområdet beviljas inte medel för odontologiska forskningsprojekt.

I många fall saknas det också personer med adekvat odontologisk kunskap i bedömningsgrupperna för ansökningar av nya forskningsprojekt. Utan kunskap eller förståelse för ämnet är det svårt att avgöra relevansen för odontologiska forskningsprojekt.

Problematiken är inte unik för odontologisk forskning. Det finns en obalans för de mindre professionerna att kunna ta del av forskningsmedel, eftersom man inte har samma förutsättningar och resurser att få medel för forskningsprojekten beviljade.

Implementering av forskningsresultat

Svenska och många internationella odontologiska forskare producerar kontinuerligt nya forskningsrön varav många kan vara lämpliga att inom kort implementera i tandvården för att förbättra effektivitet och hälsoekonomi, inklusive patientflöden. Sådan implementering kan även innebära utrangering av äldre, mer ineffektiva eller dyrare processer eller behandlingar. Det finns i dagsläget brister i hur effektiv processen att nyttiggöra eller implementera nya metoder i tandvården är. Det tar ofta lång tid att till fullo implementera nya metoder (generellt inom medicin 14 år), vilket hindrar att medborgarna får den bästa vården snarast möjligt. Det finns därför troligtvis en mycket stor potential att förbättra processen att nyttiggöra/implementera forskningsrön.

Med vänlig hälsning
Sveriges Tandläkarförbund

Chaim Zlotnik
Ordförande